

підписали контракт, згідно з яким кожен з них за вихід на ринг отримував по 3 тис. райхсмарок (30 тис. окупаційних карбованців), що навіть за умов гіперінфляції вважалося солідною сумою. Також чемпіон СРСР зобов'язувався взяти на себе тренування кращих боксерів «Атлетика»¹³². На нашу думку, цей факт дає всі підстави вважати початком історії професійного боксу України 1943 рік. У Львові секції боксерів відновили свою роботу ще восени 1941 року. Одним із перших це зробило спортивне товариство «Україна», розпочавши тренування тричі на тиждень у добре облаштованому спортзалі.

Однією з найбільш цікавих сторінок окупаційного спорту стали міжнародні футбольні (рідше — хокейні) поєдинки українських команд з німецькими військовими або професійними колективами, а також боксерські бої (проходили тільки в Одесі). Загалом за період 1941—1944 рр. на території України лише місцеві футболісти зіграли з німецькими, угорськими, словацькими, румунськими, італійськими військовими частинами більше ста матчів. З них завдяки повідомленням тогочасної преси вдалося встановити результати 111 матчів (зустрічі, які згідно з газетними оголошеннями відбулися, але про їх результат не було повідомлено, до уваги не бралися). При цьому статистика таких ігор свідчила не на користь окупантів— 60 виграла українці, 36— їхні супротивники і 15 завершилися в нічию. [3,с39]

Коли у 1944 р. війна знову стала на порозі Галичини, з просуванням лінії фронту валки евакуйованих посунули на Захід. Серед цієї маси біженців було чимало спортсменів із колишніх українських клубів, у т. ч. і з УСТ «Поділля». Опинившись спочатку в Словаччині у другій половині 1944 р., окремі з них виступали в місцевих словацьких футбольних клубах, згодом воєнні дороги завели їх до Австрії, Німеччини, Франції.

Не кращою виявилась доля тих «подолян», котрі, за історичним прикладом Січових Стрільців у Першій світовій війні, намагаючись у воєнній завірюсі відродити ядро національних збройних сил, вступили до дивізії «Галичина».

Нелегкою, хоч, врешті, доброзичливішою виявилась доля для багатьох «подолян», які у вирі війни опинились на Заході. Звідки, з часом у пошуках постійної праці і нових місць поселення, роз'їхались вони у різні країни вільного світу.

Своєю працею, вмінням і наполегливістю зуміли влаштувати пристойне особисте і родинне життя, посісти гідне місце у громадському житті української діаспори; гостинно зустріли їх місцеві українські спортивні товариства.

Підводячи ризику під вищенаведеним, можна зробити висновок, що з ініціативи українських ентузіастів-спортсменів та дозволу окупаційної адміністрації спортивне життя було частково відновлено практично по всій території України. Найбільшого успіху в спорті досягли в Західній Україні, в тому числі і серед спортсменів товариства «Поділля». На інших територіях ці процеси відбувалися менш інтенсивно, що можна пояснити жорстокішим окупаційним режимом у цих зонах, мобілізацією спортсменів на фронт та значними пошкодженнями спортивної інфраструктури внаслідок затяжних боїв. Досить популярними серед місцевого населення були футбольні, хокейні, боксерські протистояння українців з німецькими військовими, що підтверджують повідомлення тогочасної преси.

ЛІТЕРАТУРА

1. Погляд у минуле : ретроспекція УСТ «Поділля» : (нарис з діяльності Терноп. спортивного т-ва «Поділля») / Є. І. Кучма. - Т. : Воля, 2009. - 143 с
2. Удовик В. Питання культурної політики в період німецької окупації (1941—1944 рр.) // Сторінки воєнної історії України. Зб. наук. ст. — Вип. 9. — К., 2005. — С. 332.
3. Цьось А.В. Витоки фізичного виховання в Україні / Анатолій Васильович Цьось // Фізичне виховання в школі. – 1997. – № 3. – С. 52-54.

Козовик І.

Науковий керівник – доц. Наумчук В. І.

ВИКОРИСТАННЯ РУХЛИВИХ ІГОР НА ЗАНЯТТЯХ ФУТБОЛОМ З УЧНЯМИ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Спортивна гра у футбол є невід'ємною частиною навчально-виховного процесу школярів, важливою складовою навчальних програм з фізичного виховання у закладах освіти. Вона сприяє всебічному й гармонійному розвитку, моральному і естетичному вихованню дітей та молоді. Використання футболу дозволяє підвищити зацікавленість школярів до систематичної рухової діяльності, впливає на показники їх розумової працездатності, сприяє розвитку різних фізичних якостей та здібностей.

Один із шляхів модернізації навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах пов'язується фахівцями (М. Бриль, В. Костюкевич, В. Наумчук, Є. Столітенко, В. Шамардін, І. Швиков та ін.) з належним використанням можливостей рухливих ігор, що реалізуються на заняттях з футболу. Адже досягнення педагогічних цілей в процесі вивчення цієї спортивної гри вимагає систематичної роботи школярів, в основу якої має бути покладена осмислена діяльність, спрямована на вирішення конкретних рухових завдань, що і визначає сутність рухливих ігор. Їх характерною особливістю є

активні творчі рухові дії, які спрямовані на досягнення визначеної мети гри і мотивовані її сюжетом [1;3]. При цьому рухливі ігри виступають для школяра знайомим й доступним способом пізнання навколишньої дійсності і мають своє внутрішнє продовження у навчанні та праці.

Мета статті – розкрити основні положення методики використання рухливих ігор на заняттях футболу з учнями основної школи.

У фізичному вихованні школярів методики розробляється на різних рівнях: від методики навчання окремих рухів до методики вдосконалення навчально-виховного процесу чи його різних сторін. Відповідно до змісту та вимог варіативного модулю «Футбол» навчальної програми з фізичної культури для учнів середніх класів загальноосвітніх навчальних закладів, опанування цієї спортивної гри передбачає оволодіння теоретичними знаннями, спеціальну фізичну та техніко-тактичну підготовку, які, у свою чергу, визначають загальні й часткові положення методики використання рухливих ігор на заняттях з футболу.

Зміст та особливості ігрової діяльності потребують від футболіста здійснення якісного аналізу ситуації, що постійно змінюється, її передбачення та ефективного реагування з використанням великого обсягу рухових дій у різноманітних поєднаннях і варіаціях. Ось чому рухливі ігри є важливим засобом розвитку фізичних якостей школярів, формування й вдосконалення рухових умінь та навичок. У свою чергу, певний характер рухових реакцій, вибір оптимальних дій, прояв відповідних якостей та здібностей визначають активне включення механізмів усвідомленої і творчої діяльності. Ці процеси відбуваються не лише під час гри, але й після її завершення і переносяться на інші види діяльності, що є важливим чинником розвитку особистості [2].

Можливість досягнення запланованих спортивних результатів у футболі обумовлена високим рівнем функціональної підготовленості гравців, досконалим володінням ними технікою спортивних рухів (технічна підготовка) і належним розвитком фізичних якостей (фізична підготовка). Вони є різними сторонами рухової діяльності, але нерозривно пов'язані і зумовлюють один одного [4;5;6]. Зокрема, спортивна техніка сприяє прояву фізичних можливостей, а відповідний рівень розвитку рухових якостей підвищує ефективність виконання техніко-тактичних дій.

Розроблена методика передбачала використання рухливих ігор з учнями середнього шкільного віку у різних формах занять футболу: на уроках фізичної культури, а також під час проведення секційних занять, змагань, спортивних свят з ігровими програмами та у формі самостійних занять. Заняття футболу у секціях, під час змагань, спортивних свят і самостійна робота були додатковими, а їх наявність відрізняла експериментальну методику від традиційної. При цьому, з метою підвищення вмотивованості школярів та якості навчально-виховного процесу, окремі секційні заняття проводилися спільно зі спортсменами вищої кваліфікації. Широко використовувалася індивідуальна і групова самостійна діяльність учнів, яка поєднувалася з іншими формами роботи. Зокрема, наприкінці урочних форм занять, після їх завершення або у вільний час підлітки самостійно вирішували пропонувані рухові завдання, а безпосередньо під час уроку за завданням вчителя брали участь у визначених рухливих іграх.

На заняттях футболу з учнями основної школи арсенал засобів навчання й виховання був розширений комплексами рухливих ігор, естафетами, ігровими завданнями та допоміжними вправами, використання яких спрямовувалося, насамперед, на оволодіння технікою і тактикою цієї спортивної гри та розвиток основних фізичних якостей.

Для належного вивчення конкретного технічного елементу і тактичної дії визначався певний комплекс рухливих ігор, завдань та ігрових вправ з урахуванням статево-вікових та психофізіологічних особливостей учнів середнього шкільного віку. Оволодінню технікою і тактикою футболу передувало забезпечення передумов навчання ігровим прийомом. Зокрема учні дізнавалися, виконання яких саме рухливих ігор сприятиме оволодінню певним ігровим прийомом, де, для чого, яким чином і за яких умов використовується та чи інша рухова дія. Таким чином навчальний матеріал ставав важливим й значущим для школярів, що уможлилював їх активну, усвідомлену і творчу діяльність.

Оволодіння раціональною технікою рухів учнями основної школи неможливе без відповідного розвитку сили, швидкості, гнучкості, спритності і витривалості. Рівень розвитку фізичних якостей визначає раціональну форму рухів, адекватний їй ступінь додавання зусиль у різних фазах, координацію рухів, швидкість оволодіння руховою дією, а також стійкість і пристосування до умов, що змінюються. Разом з тим, значні можливості функціональних систем організму не забезпечують, наприклад зростання швидкісних здібностей чи спеціальної витривалості, якщо вони не ґрунтуються на належній технічній підготовці.

Окрім того, експериментальна методика передбачала використання різноманітних методів і методичних прийомів реалізації рухливих ігор, ігрових завдань та вправ, а саме наочні методи – показ учителем, демонстрація на схемі та відео, перегляд навчальних занять і офіційних змагань; словесні методи – розповідь, пояснення, вказівки, зауваження, переконання, бесіда; практичні методи – методи чітко регламентованих вправ, ігровий метод, змагальний метод. Методи чітко регламентованих вправ включали методи навчання руховим діям – метод навчання вправ загалом (у цілому), метод навчання вправ по частинах, метод поєднаного впливу і методи виховання фізичних якостей – методи стандартних вправ та методи перемінних вправ.

Проведення рухливих ігор на заняттях з футболу вимагало використання поруч із загальнозживаними прийомами регулювання навантажень (зміна кількості повторень вправ, умов їх виконання, ваги обтяження, тривалості й характеру відпочинку, оперування різними способами організації діяльності учнів, методами фізичного виховання та ін.) і таких способів, що передбачають зміну: тривалості гри; числа учасників гри; розмірів майданчика; правил гри; величини зовнішнього обтяження; характеру протидії суперника; емоційного чинника; ступеня фізичного та психічного напруження, що обумовлені складністю і новизною гри; кількості інвентарю, обладнання та його урізноманітнення.

Виступаючи одним із засобів та методів підвищення ефективності навчально-виховного процесу, рухливі ігри одночасно сприяли й формуванню у школярів стійкого інтересу до систематичних занять фізичною культурою і спортом.

Таким чином, розроблена методика використання рухливих ігор на заняттях футболом з учнями основної школи передбачає реалізацію системи засобів ігрового спрямування, що відповідає змісту техніки і тактики цієї спортивної гри, основним положенням виховання фізичних якостей і враховує статево-вікові особливості психофізіологічного розвитку школярів. Таке упорядкування рухливих ігор та ігрових завдань дозволяє, з одного боку, цілеспрямовано впливати на оволодіння прийомами гри у футбол, а з іншого сприяє вихованню фізичних якостей учнів, тим самим уможлиблює формування здорової, всебічно й гармонійно розвинутої особистості школяра. Навчально-виховний процес забезпечувався комплексом загально-педагогічних (словесними, наочними) і практичних методів: чітко регламентованих вправ, ігровим і змагальним. При цьому на кожному занятті дозування навантажень відповідало його педагогічним завданням, індивідуальним особливостям учнів, змісту рухливих ігор й пропонувананих вправ та умовам їх виконання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кругляк О. Я. Рухливі ігри та естафети в школі: посібник для вчителя / О. Я. Кругляк. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 60 с.
2. Наумчук В. І. Теоретико-методичні основи навчання спортивним іграм : навчальний посібник / В. І. Наумчук. – Тернопіль: Астон, 2014. – 180 с.
3. Подвижные игры: учеб. пособие / И. М. Коротков, Л. В. Бьлеева, Р. В. Климова. – М.: СпортАкадемПресс, 2008. – 229 с.
4. Прохорчук О. Футбол у школі: навчальний посібник / О. Прохорчук. – К.: Шкільний світ, 2009. – 120 с.
5. Столітенко Є. В. Урок фізкультури з елементами футболу: навчання розпочато / Є. В. Столітенко // Фізичне виховання в школі. – 2002. – № 2. – С. 2–3.
6. Фалес Й. Г. Науково-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання до проведення уроків з футболу / Й. Г. Фалес // Наукові записки. Серія: Педагогіка. – Тернопіль, 2003. – № 2. – С. 18–22.

Лабівська Х.

Науковий керівник – доц. Винничук О. Т.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ

У статті розкривається сутність інноваційних технологій у педагогічній діяльності. Виокремлюються основні складові виховної технології та рівні її реалізації. Дається загальна характеристика існуючих у педагогічній теорії і практиці виховних технологій.

Розбудова України як суверенної, демократичної та соціальної держави не можлива без випереджального розвитку та модернізації національної системи виховання підрастаючого покоління. Зміна ідеологічних орієнтацій суспільства, перебудова економічної моделі розвитку країни супроводжується, на жаль, наростанням в учнівському середовищі соціальної апатії, злочинності, озлобленості, зниження рівня культури спілкування, втрати життєвого оптимізму та інших негативних проявів. Все це вимагає від науковців та вчителів-практиків інтенсифікації пошуку ефективних технологій виховання підрастаючого покоління в нових соціокультурних реаліях.

Аналіз науково-методичної літератури свідчить, що специфіці технологічного підходу до виховання підрастаючого покоління присвятили свої роботи багато авторів [1; 2; 5; 6; 7; 8]. Але, не зважаючи на проведені дослідження, у педагогічних колективах існує запит на висвітлення проблематики імплементації інноваційних технологій виховних у практику роботи загальноосвітньої школи.

Логіка розгортання заявленого у статті науково-методичного пошуку передбачає послідовні відповіді на такі питання: «Що таке інновації?», «З яких елементів складається виховна технологія?», «Які виховні технології на даний момент існують?».

Під інноваціями у вихованні розуміють процес створення, поширення нових засобів (нововведень) для роз'яснення тих педагогічних проблем, які досі вирішувались по-іншому, а також результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних розв'язань різноманітних педагогічних проблем: оригінальні виховні ідеї, нові виховні технології, форми і методи виховання [7].

У Законі України «Про інноваційну діяльність» зазначається, що інновації – новостворені (застосовані) і